

Dagsorden

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Embedsmandsgruppen

Tid 4. juni 2021, 09.00 – 12.00

Sted Teams-møde

Deltagere Dan Overgaard, Herning
Henrik Damsgaard, Jammerbugt
Claus Riber Knudsen, Rebild
Ann Ammitzbo, Skive
Flemming Bach, Vesthimmerland
Torben Mølgaard, Holstebro
Tanja Bilde Binderup, Thisted
John Patuel Hansen, Struer
Jørgen Jørgensen, Viborg
Benn Erik Grav, Brønderslev
Morten Corneliusen, Lemvig
Catrina Bjerrigaard Kristensen, Frederikshavn

Michael Palsgaard Andersen, Sekretariatet
Torben Bramming Jørgensen, Sekretariatet
Jesper Hansen, Sekretariatet

Afbud Bjarke Jensen, Mariagerfjord
Lars Sandberg, Randers
Arne Kirk, Morsø
Jens Pedersen, Hjørring
Erik Bråten, Ikast-Brande

Mødeleder Michael Palsgaard Andersen

Referent Jesper Hansen

Udsendt XX. juni 2021

Sagsnr./Dok.nr

.

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

2. Kommunernes vandløbsindsatser i oplandet til Limfjorden

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at embedsmandsgruppen tager orienteringen til efterretning.

Baggrund:

Deadline for indsendelse af ansøgninger til nationalt tilskud til kommunale projekter til vandløbsrestaurering var 1. juni. Ansøgningsvinduet er, modsat tidligere år det eneste, og dermed sidste ansøgningsrunde i VP2.

For Limfjordskommunerne har det været umuligt at nå at færdiggøre alle forundersøgelserne til 1. juni vinduet. Limfjordsrådet konstaterede på sidste møde, at man ikke kan tage ansvaret for manglende målopfyldelse i vandplanindsatsen, hvis en manglende ansøgningsrunde er skyld i, at alle indsatser ikke realitetsansøges. Rådet vedtog at skrive til ministeren med dette budskab samt opfordre til en ekstra ansøgningsrunde. Efterfølgende har formandskabet haft foretræde for ministeren den 19. maj og nævnte her problemstillingen, og har også gentaget det i referatet fra mødet.

Med henblik på at få et overblik over samtlige VP2 indsatser har embedsmandsgruppen på sidste møde godkendt, at sekretariatet indsamler data fra kommunerne. Datagrundlaget kan evt. vise behovet for endnu en ansøgningsrunde. Denne indsamling forventer sekretariatet at foretage efter sommerferien, hvor tilsagnene forhåbentligt også begynder at komme.

Sekretariatet forventer, at puljen på 70 mill. kr. vil blive brugt. Det betyder, at styrelsen for første gang kan blive nødt til at prioritere mellem ansøgningerne.

Sekretariatet vil på mødet give en status over de indsendte ansøgninger pr. 1. juni.

Orienteringen taget til efterretning. Der henvises til vedlagte slides.

Frederikshavn oplyser, at de har søgt for 38 mill. kr (Sæby vandmølle alene ca. 27 mill. kr.), Rebild har søgt ca. 12 mill. kr. og Thisted ca. 6. mill. kr.

3. Møde med Fødevarer-, landbrugs- og fiskeriministeren 19. maj 2021

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at embedsmandsgruppen tager orienteringen til efterretning.

Baggrund

Den 19. maj 2021 holdt formandskabet et online møde med Fødevarer-, landbrugs- og fiskeriminister Rasmus Prehn.

Dagsordenen til mødet var:

- Præsentation af Limfjordsrådet
- Kollektive virkemidler - vådområdeindsats og styringsmodel
- Kollektive virkemidler - Minivådområder
- Kollektive virkemidler – samarbejde og helhedsplanlægning
- Kollektive virkemidler – marine virkemidler
- Spørgelsesnet i Limfjorden

Sekretariatet giver et referat fra mødet

Orienteringen blev taget til efterretning. De henvises til vedlagte slides.

Bilag

- Referat fra mødet

4. Forslag til nyt setup for effektiv udtagning af landbrugsjord for at reducere CO₂- og kvælstofudledning

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at Embedsmandsgruppen drøfter forslaget.

Baggrund:

Danmarks Naturfredningsforening (DN), Landbrug & Fødevarer (L&F) og KL har den 21. maj offentliggjort et fælles forslag til nyt setup for effektiv udtagning af landbrugsjord for at reducere CO₂- og kvælstofudledning.

Forslaget bygger på L&F og DNs fælles 9 punktsplan fra februar 2021.

Hovedtræk i forslaget:

- En mere effektiv koordinering af indsatsen
 - National styregruppe
 - Lokale styregrupper på hovedoplandsniveau med VOS som formand
- Kommunernes rolle skal styrkes
 - Vådområdeaftalen med staten skal udvides til at omfatte lavbundsprojekter
 - Der skal afsættes statslige midler til at styrke VOSernes koordinerende og opsøgende rolle, og til hurtigere myndighedsbetjening til afklaring af anden lovgivnings betydning for mindre projekter på små arealer
- Etablering af en udtagningskonsulentorganisation
 - Kontaktpunkt for alle landmænd, og skal foretage opsøgende interessekortlægning i hele landet
 - Understøtte andre udtagningsaktører med facillitering af dialog med landmænd

- Projektstyre udtagning af mindre lavbundsarealer (<10 ha)
- Projektstyre minivådområder
- De rigtige redskaber
 - Tilskud til udgifter til projektledelse, jordfordeling samt køb og salg af projektjord til markedsværdi i alle støtteordningerne
 - Klima- Lavbundsordningen udvides med en forenklet fast-track-procedure for udtagning af små lavbundsarealer under 10 ha.
 - Reservering af puljer til afværgeforanstaltninger
 - Sikring af naturværdier i udtagne arealer sikres gennem tilskudsordninger fra nationale midler

Kommunerne har ikke været involveret i KLs deltagelse. Som sekretariatet opfatter det er formanden for KTC – natur- og overfladevand blevet kontaktet, men hverken VOSerne eller KTCs kontaktgruppe er blevet inddraget.

Den Nationale Styregruppe for kollektive kvælstofvirkemidler har i 2020 haft en arbejdsgruppe om lokal organisering af arbejdet med at gennemføre kollektive kvælstofvirkemidler. Arbejdet mundede i december 2020 ud i en rapport "forslag til optimeret samarbejde om udrulning af de kollektive kvælstofvirkemidler". Rapporten blev behandlet i den nationale styregruppe i starten af marts, og den blev taget til efterretning af ministeriet, oplyser KL. Arbejdsgruppen havde SEGES som formand, og i øvrigt deltog kommunale medarbejdere (herunder Niels Vedel fra sekretariatet), oplandskonsulenter, KL, L&F, LBST, MST, NST.

Elementer fra den rapport kan genkendes i det nye udspil fra DN, L&F og KL, der forventes at blive en del af igangværende landbrugsforhandlinger.

Sekretariatet kommer med en kort oplæg

Flere kommuner fortalte, at deres politikere er inviteret til møde med Landboforeningen (og nogle steder også Naturstyrelsen) om ny måde at håndtere lavbunds- og vådområder.

Det blev drøftet, at det er positivt, at landbruget vil have en rolle, men kommunerne kan ikke afgive styringen af planlægningen af store og små projekter. Hermed forstås, at også små "fast-track" projekter skal være underlagt en helhedsorienteret planlægning.

Forslaget til nyt setup blev sammenlignet med erfaringerne fra Gudenåsamrådet og den nystartede Storåkomité. For begge gælder, at landbruget sidder med i et udvalg, der har rådgivende karakter, men beslutningskompetencen ligger hos politikerne. Det er relevant for fortolkningen af begrebet "regional styregruppe", som bliver nævnt i forslaget.

Der henvises til vedlagte slides.

Bilag:

- Forslag til nyt setup for effektiv udtagning af landbrugsjord for at reducere CO₂- og kvælstofudledning
- 9-punktsplan til udtagning af 100.000 ha landbrugsareal
- Forslag til optimeret samarbejde om udrulning af de kollektive kvælstofvirkemidler

5. Samlet plan for muslingeopdræt i Limfjorden

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at Embedsmandsgruppen drøfter, hvordan arbejdet hen mod en samlet plan for muslingeopdræt kan gribes an.

Baggrund:

1.

Flere kommuner og Limfjordsrådet har de seneste par år arbejdet med og været i dialog med ministre og styrelser angående udviklingen indenfor muslingeopdræt i Limfjorden. Det gælder blandt andet høringssvar til ansøgninger om etablering af kulturbanker, lineanlæg og andre typer af muslinge- og østersopdræt. Senest er der indgivet høringssvar til ændringen af bekendtgørelsen om opdræt af muslinger og østers i vandsøjlen.

Høringssvarene rejser opmærksomhedspunkter om placering, lokal forankring og miljøvurderinger, samt manglende kommunal inddragelse. Det samlede billede af høringssvarene peger på påtrængende behov for en samlet plan for muslingeopdræt i Limfjorden, hvor de kommunale interesser tydeliggøres og koordineres

2.

Limfjordsrådet anerkender og anbefaler muslingeopdræt som marint virkemiddel i 3. vandplanperiode. Formandskabet havde 19. maj foretræde for Fødevarer-, landbrugs- og fiskeriminister Rasmus Prehn, og fortalte ham bl. a., at implementering af virkemidlet skal foregå gennem lokal dialog med kommunerne som en central part. Der er konkurrence om arealerne (fiskeri, sejlads etc.) og der er visuelle udfordringer i forhold til sommerhusejere m.v. En succesrig implementering og social accept kræver at den visuelle effekt af disse anlæg minimeres.

Ministeren kvitterede med, at han ville presse på og sætte turbo på god anvendelse af muslinger.

Limfjordssekretariatet har i arbejdet med interessentinddragelse i Masterplanen fået flere henvendelser, der opfordrer til en koordinerende og inddragende indsats på muslingeområdet. Disse henvendelser er i tråd med de foreslåede aktiviteter i Morsø Kommunes forslag til pilotprojekt for muslingeopdræt som marint virkemiddel, som Limfjordsrådet på sidste møde gav opbakning til. Limfjordsrådet anbefalede, at andre kommuners deltagelse i projektet afklares.

Væsentlige aspekter af opdrætsproblematikken som f.eks. arealreservationer vedrører også den nationale Havplan, som er i høring indtil 30. september.

Sekretariatet introducerer emnet med et kort oplæg.

1.

Status på de 40 ansøgninger om muslingebanker i Limfjorden som kom ind fra august 2020 til moratoriet i februar 2021; Høringerne skal gå om, da den nye Havplan har opsættende virkning. Fremtidige kulturbankanlæg skal oprettes som akvakulturvirksomhed.

Der var enighed om, at en samlet plan for muslingeopdræt er ønskeligt. Der er i øjeblikket ikke tilstrækkelig dialog med kommunerne, utilstrækkelig miljøvurdering og vurdering af infrastruktur på land.

Sekretariatet tager initiativ til at nedsætte arbejdsgruppe, der diskuterer de nævnte problemstillinger. Skive, Vesthimmerland og Viborg melder sig arbejdsgruppen, hvor det blev foreslået at også Jens Kjerulff fra DTU Aqua skal inviteres.

Muslingeopdræt er samtidigt en del af havplanen. Der er enighed om, at Limfjordsrådet giver samlet høringssvar til Havplanen, og at Limfjordsrådet foreslås som fremtidig høringspart. Høringssvaret koordineres med kommunerne gennem den nedsatte arbejdsgruppe.

2.

Sekretariatet tager kontakt til Morsø Kommune for aftale om koordinering af det for ministeren foreslåede projekt "muslingeopdræt som marint virkemiddel i 3. vandplanperiode".

6. Havplan

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at embedsmandsgruppen

- drøfter udkastet til Havplanen som led i første input til høringssvar
- tager forslag til proces til efterretning

Baggrund:

Erhvervsministeriet ved Søfartsstyrelsen har sendt forslag til Danmarks første havplan i offentlig høring. Havplanen kan ses på <https://havplan.dk>, og er i høring til 30. september 2021.

Havplanen dækker hele Danmarks havareal på ca. 105.000 km². I dag anvendes havet bl.a. til fiskeri, søtransport, energiindvinding rekreative aktiviteter tæt ved kysten. Havplanen tilsigter at indføre en helhedsorienteret planlægning for det samlede danske havareal, hvor først-til-mølle-princippet skal ændres til en langsigtet, tværsektoriel helhedsplanlægning for udvikling på havet, der gælder i de kommende 10 år.

Havplanen rummer følgende hovedelementer:

- Udlægning af areal til udviklingszone til opdræt af muslinger og østers i vandsøjlen, havvindmølleparker og energiøer
- Havmiljø: udpegning af nye beskyttede områder for god miljøtilstand (Nordsøen og omkring Bornholm) og nye fuglebeskyttelsesområder
- Vilkår for aktører: fiskeri, søtransport og forsvar og rekreative formål
- Ingen arealudlæg for fiskeri og sejlads
- Ingen nye arealer til olie og gas

Limfjordsrådet vil afgive et høringssvar til havplanen. Svaret skal afspejle de udfordringer, planen kan give i forhold til intentionerne for en Limfjord i balance og kommunernes muligheder for at påvirke en helhedsorienteret forvaltning af Limfjorden.

Sekretariatet vil give et oplæg til proces hen mod et færdigt høringssvar.

Bilag

- Redegørelsesdel af høringsmaterialet til Havplanen

Benn Erik fra Brønderslev fortalte om den norske model, hvor kommunerne er forvaltningsmyndighed på søterritoriet på en strækning ud fra kysten ((ca. 20 km)

Arbejdsgruppen (fra punktet før) laver høringssvar, som Limfjordsrådet er afsender på. Kommunerne kan benytte rådets høringssvar og supplere med lokale pointer efter behov. Undervejs i processen med udarbejdelsen af høringssvar vil der være en politisk proces i kommunerne på udvalgsmøder lige efter sommerferien.

Der henvises til vedlagte slides og havplan.dk

7. Arbejdet med handlinger i Masterplanen

Indstilling:

Sekretariatet indstiller at embedsmandsgruppen tager orientering om status for Masterplanarbejdet til efterretning.

Baggrund:

Strategi for Masterplanen "Limfjorden i balance" er til godkendelse i kommunerne. Masterplanens handlingsplan skal godkendes i Limfjordsrådet i efteråret 2021. Sekretariatet giver en status for arbejdet, herunder en præsentation af den overordnede struktur for handlingsplanen.

Orienteringen blev taget til efterretning. Næsten alle kommuner har godkendt Masterplanens strategidel, men der i processen flere steder udtrykt bekymring over, om udviklingen går imod afgivelse af kommunal kompetence og / eller retten til prioriteringer. Det er vigtigt at understrege, at Masterplanen udarbejdes indenfor Limfjordsrådets vedtagne retningslinjer og samarbejdsprincipper med udgangspunkt i at servicere medlemskommunerne, der har mulighed for at tilvælge opgaver. Vigtigheden af at formidle dette arbejdsgrundlag for at undgå misforståelser blev understreget. Der henvises til vedlagte slides.

8. Embedsmandsgruppemøder

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at embedsmandsgruppen drøfter mødeform og -indhold på fremtidige møder.

Baggrund:

Restriktionerne for Covid-19 løsner op, og fysiske møder begynder at vende tilbage flere steder. Limfjordsrådsmødet den 18. juni er planlagt som fysisk møde i Skive.

Med alle de forbehold, der er nødvendige i en pandemi, foreslår sekretariatet, at møderne i embedsmandsgruppen efter sommerferien skifter mellem fysiske og virtuelle møder 50/50. På den måde sparer vi kilometer på vejen og udnytter de erfaringer, der er opnået med virtuelle møder.

Sekretariatet vil også gerne have feedback på mødeformen og indholdet på møderne. Skal vi supplere med tilbud om ekskursion i forbindelse med udvalgte møder? Kan medlemmer af gruppen inddrages mere i udvalgte opgaver, og måske overtage mødeledelse ind i mellem?

Afstemning på mødet viste tilslutning til at mødeformen fremover skal være ca. 50% fysisk og 50 % virtuelt fremmøde. Gerne efter princippet, at møderne er fysiske, når det er nødvendigt for god afvikling af indholdet. Også muligt at kombinere det med ekskursioner.

9. Næste møde i Limfjordsrådet

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at Embedsmandsgruppen drøfter og giver input til dagsorden for næste møde i Limfjordsrådet, herunder, hvilke punkter der kan udsættes.

Baggrund:

Næste møde i Limfjordsrådet afholdes 18. juni 2021 og afholdes i Skive – Mødet starter kl. 9.00.

Foreløbigt forslag til dagsordenpunkter:

1. godkendelse af dagsorden
2. Vådorrådeprojekter – VOP
3. Vandløbsindsatsen i Limfjordens opland
4. Samlet plan for muslingeopdræt i Limfjorden
5. Havplan
6. Masterplan
7. Forslag til nyt setup for effektiv udtagning af landbrugsjord for at reducere CO₂- og kvælstofudledning
8. Presse
9. Orientering/bordet rundt

Dagsordenen blev godkendt. Forslag om på septembermødet at give en "fire-års-status" for Limfjordsrådets resultater i anledning af det forestående kommunalvalg.

10. Orientering / Bordet rundt